

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: DRET INTERNACIONAL PÚBLIC (Codi 3916) -TORN MATÍ-

PROFESSOR/A: NÚRIA CAMPS MIRABET / ANTONI NOVELL FABREGAT

**CURS: 2n
QUADRIMESTRE: 1r**

CRÈDITS: 7,5

TIPUS: TRONCAL

1. OBJECTIUS

- Comprendre les característiques de la societat internacional contemporània i les tensions que s'evidencien en l'ordenament jurídic internacional que l'ha de regular.
- Conèixer els principis jurídics i valors que fonamenten el Dret internacional.
- Diferenciar els subjectes de Dret internacional.
- Identificar els diversos mecanismes de formació de les normes internacionals.
- Identificar els mitjans d'aplicació de les normes internacionals.
- Comprendre la interacció entre l'ordenament jurídic internacional i els ordenaments jurídics interns.
- Distingir les funcions essencials del Dret Internacional.
- Desenvolupar la capacitat de raonar.
- Desenvolupar la capacitat d'analitzar, interpretar i valorar instruments jurídics.
- Desenvolupar un esperit crític i autocrític.
- Aprendre a utilitzar la terminologia jurídica pròpia de la matèria.

2. METODOLOGIA

Es desenvoluparà el Programa de l'assignatura a través de classes teòriques i pràctiques. En les classes teòriques es fomentarà la participació de l'estudiant per tal de que hi hagi un intercanvi que permeti evidenciar la seva evolució en el procés d'aprenentatge.

Les classes pràctiques han de contribuir a saber aplicar els diferents conceptes teòrics a la realitat pràctica a través del anàlisi de la jurisprudència comunitària i la normativa vigent.

3. PROGRAMA

PRIMERA PART: LA SOCIETAT INTERNACIONAL I EL DRET INTERNACIONAL

Lliçó 1: La Societat internacional contemporània.

- La Societat internacional: formació històrica i evolució.
- El procés de canvi de la Societat internacional i la seva incidència en la formació del Dret Internacional.
- Característiques de la Societat internacional contemporània.

Lliçó 2: El sistema de les Nacions Unides.

- L'Organització de les Nacions Unides: antecedents i procés de creació.
- Fins de les Nacions Unides: els propòsits i principis de la Carta de les Nacions Unides.
- El sistema de la Carta i els Organismes especialitzats.

Lliçó 3: El Dret Internacional Públic com a ordenament jurídic de la Societat internacional.

- El concepte de Dret Internacional.
- Les transformacions del Dret Internacional.
- La caracterització de l'ordenament jurídic internacional i les seves normes.

SEGONA PART: L'ESTRUCTURA DEL DRET INTERNACIONAL.

A) ELS SUBJECTES.

Lliçó 4: La subjectivitat internacional.

- La noció de subjectivitat internacional.
- Els subjectes de Dret Internacional.
- Entitats destinatàries de normes internacionals: aspectes generals.

Lliçó 5: L'Estat (I).

- La subjectivitat internacional de l'Estat.
- El concepte jurídic internacional de sobirania i la seva relativització.
- Les competències de l'Estat.
- El reconeixement d'Estats: naturalesa i efectes.
- El reconeixement de Governos: criteris i pràctica.

Lliçó 6: L'Estat (II).

- La immunitat de l'Estat en Dret Internacional.
- La successió d'Estats: concepte i característiques.
- Efectes de la successió.

Lliçó 7: Les Organitzacions Internacionals.

- Concepte i evolució històrica. Classificació.
- Personalitat jurídica internacional.
- L'estatut jurídic-internacional de les Organitzacions Internacionals.

Lliçó 8: L'estatut jurídic-internacional de la persona humana.

- La persona humana en el Dret Internacional.
- Evolució històrica. De l'estatut d'estranger a la universalitat dels drets humans.
- El principi de la responsabilitat individual.

B) LA FORMACIÓ DE LES NORMES JURÍDIQUES INTERNACIONALS.

Lliçó 9: Els procediments de formació de les normes jurídiques internacionals.

- El consens general com a fonament de les normes internacionals generals.
- L'article 38 de l'Estatut del Tribunal Internacional de Justícia.
- La noció de codificació i de desenvolupament progressiu del Dret Internacional.

Lliçó 10: El costum internacional.

- Concepte i elements.
- Classes de costums.
- La prova del costum.
- Interacció entre costum i tractat.

Lliçó 11: Els tractats internacionals (I).

- Concepte i característiques dels tractats internacionals.
- Classificació dels tractats.
- La codificació del Dret dels Tractats.
- El procés de conclusió dels tractats: especial referència al Dret Espanyol.
- Les reserves als tractats: concepte i règim jurídic.
- Dipòsit, registre i la publicació dels tractats.
- L'entrada en vigor dels tractats. Aplicació i efectes.

Lliçó 12: Els tractats internacionals (II).

- La interpretació dels tractats.
- L'esmena i modificació dels tractats.
- La nul·litat dels tractats.
- La terminació dels tractats.
- La suspensió dels tractats.

Lliçó 13: Els principis generals del Dret, els mitjans auxiliars per a la determinació del Dret i la equitat.

- Els principis generals: concepte, naturalesa i classificació.
- Els mitjans auxiliars: la jurisprudència internacional i la doctrina científica.
- L'equitat. Concepte i funcions.

Lliçó 14: Els actes unilaterals dels Estats.

- Concepte i naturalesa jurídica.
- Classificació.
- Els efectes jurídics: creació de drets i obligacions.

Lliçó 15: Els actes de les Organitzacions Internacionals.

- La creació de drets i obligacions per als Estats: resolucions *ad intra* i *ad extra*.
- Referència específica al valor jurídic de les resolucions de l'Assemblea General de les Nacions Unides.

Lliçó 16: Les relacions entre l'ordenament jurídic internacional i els ordenaments interns dels Estats.

- Dret internacional i Dret intern: posicions doctrinals.
- La recepció, la jerarquia i l'aplicació de les normes internacionals pels òrgans interns dels Estats.
- Especial referència al Dret espanyol.

C) L'APLICACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL.

Lliçó 17: La responsabilitat internacional (I).

- Codificació i desenvolupament progressiu de la responsabilitat internacional.
- El fonament de la responsabilitat internacional: El fet internacionalment il·lícit.
- La responsabilitat objectiva.
- Diferenciació de la responsabilitat en funció de la naturalesa de l'obligació violada.

Lliçó 18: La responsabilitat internacional (II)

- Les circumstàncies excoents de la il·licitud.
- Les conseqüències del fet internacionalment il·lícit.
- La responsabilitat internacional d'altres subjectes: les Organitzacions internacionals. El individu: la creació de Tribunals penals internacionals *ad hoc* i la Cort Penal Internacional.

Lliçó 19: Els mitjans per assegurar l'aplicació del Dret Internacional (I): mitjans descentralitzats.

- Les mesures unilaterals dels Estats: les mesures de retorsió i les contramesures: condicions d'exercici i límits.
- La protecció diplomàtica: concepte, funció i condicions per exercir-la.

Lliçó 20: Els mitjans per assegurar la aplicació del Dret Internacional (II): mitjans institucionalitzats.

- Mesures de caràcter preventiu: el control internacional; diferents procediments i tècniques.
- Les mesures de promoció.
- Les mesures de reacció: les "sancions" internacionals i els seus límits.

TERCERA PART: LES FUNCIONS DEL DRET INTERNACIONAL.

A) LA REGULACIÓ DE LES RELACIONS DIPLOMÀTIQUES I CONSULARS.

Lliçó 21: L'acció exterior de l'Estat.

- Els òrgans centrals.
- Les relacions diplomàtiques.
- Les relacions consulars.
- La condició d'Estat Membre de la Unió Europea i l'acció exterior.

B) EL MANTENIMENT DE LA PAU I LA SEGURETAT INTERNACIONALS I LA PROTECCIÓ INTERNACIONAL DELS INTERESSOS COMUNS.

Lliçó 22: La prohibició de l'ús de la força armada.

- La prohibició del recurs a la força armada en les relacions internacionals: origen i evolució.
- El sistema de la Carta: abast i excepcions a la prohibició.
- Els Organismes regionals i el manteniment de la pau.
- Les operacions de manteniment de la pau.

Lliçó 23: L'arranjament pacífic de controvèrsies (I): els mitjans diplomàtics.

- Concepte de controvèrsia internacional.
- L'obligació d'arranjament pacífic: principis rectors.
- Els mitjans diplomàtics.

Lliçó 24: L'arranjament pacífic de controvèrsies (II): els medis jurisdiccionals.

- L'arbitratge internacional: Evolució històrica i situació actual.
- Els òrgans temporals i el Tribunal Permanent de Arbitratge;
- L'arranjament judicial. Òrgans judicials de caràcter permanent en Dret Internacional.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Es recomana assistir a classe amb un recull de textos bàsics de Dret Internacional.

5. BIBLIOGRAFIA

BÀSICA.

CARRILLO SALCEDO, Juan Antonio: *Curso de Derecho Internacional Público*, ed. tecnos, Madrid, 1999.

DÍEZ DE VELASCO, Manuel: *Instituciones de Derecho Internacional Público*, ed. tecnos, Madrid, 2005.

DÍEZ DE VELASCO, Manuel: *Las Organizaciones Internacionales*, ed. tecnos, Madrid, 2006.

COMPLEMENTÀRIA

ABELLÁN HONRUBIA, Victoria: *Prácticas de Derecho Internacional Público*, ed. Bosch, Barcelona, 2005.

GONZÁLEZ CAMPOS, J.D; SÁNCHEZ RODRÍGUEZ L.I; ANDRÉS SÁENZ DE SANTA MARÍA, P.: *Curso de Derecho Internacional Público*, ed. Civitas, Madrid, 2003.

MARIÑO MENÉNDEZ, Fernando: *Derecho Internacional Público (Parte General)*, ed. Trotta, S.A., Madrid, 2005.

PASTOR RIDRUEJO, José Antonio: *Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales*, ed. tecnos, Madrid, 2006.

REMIRO BROTONS, Antonio: *Derecho Internacional*, ed. Tirant lo Blanch, Madrid, 2007.

RODRÍGUEZ CARRIÓN, Alejandro J.: *Lecciones de Derecho Internacional Público*, Ed. tecnos, Madrid, 2006.

TRUYOL Y SERRA, Antonio: *Historia del Derecho Internacional Público*, ed. tecnos, Madrid, 1998.

B) Textos

[Carta de les Nacions Unides i Estatut del Tribunal Internacional de Justícia](#)
[Conveni de Viena sobre dret dels tractats](#)

GONZÁLEZ CAMPOS, J y ANDRÉS SÁENZ DE SANTA MARÍA. P: *Legislación básica de Derecho internacional público*, Tecnos, Madrid, 2003.

TORRES UGENA, Nila (comp.): *Textos normativos de Derecho Internacional Público*, ed. Civitas, Madrid, 2006.

C) Revistes especialitzades

a) En suport paper:

Anuario de Derecho Internacional. <http://www.derechos.org/nizkor/ley/viena.html>
American Journal of International Law.
Annuaire français de droit international.
British Yearbook of International Law.
Comunità internazionale.
Revista Española de Derecho Internacional.
Recueil des Cours de l'Académie de La Haye.
Revue générale de droit international public.
Revue critique de droit international.
Le Monde Diplomatique.
International and Comparative Law Quarterly.
Journal du droit international.

b) Revistes digitals (<http://bib.udl.es>)

Foreign Affairs.
Harvard International Law Review.
International and Comparative Law Quarterly.
International Criminal Law Review.
International Organization
International Peacekeeping
Journal of the History of International Law.
Leiden Journal of International Law.
Nordic Journal of International Law.

6. AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació que s'utilitzarà serà de tipus formatiu. És a dir, es proposen diferents activitats al llarg del curs perquè l'estudiant vagi treballant de forma continuada de manera que avanci progressivament en el seu procés d'aprenentatge. Aquest sistema d'avaluació requereix una assistència regular a classe i la realització de les activitats proposades.

Les activitats a realitzar són les següents:

- a) Superar les classes pràctiques (0,5 punts)
- b) Recensió d'un tema proposat (0,5 punts)
- c) Superar un control no alliberatori (1 punt)
- d) Examen final (màxim 8 punts) per tal de superar l'assignatura caldrà obtenir una puntuació mínima de (4/8)

La qualificació final vindrà donada per les notes obtingudes en les diferents activitats sumades a la nota obtinguda en l'examen final.

La comunicació de les notes obtingudes en cada activitat es farà a través del dossier electrònic que tindrà activat l'assignatura des del inici de curs.

Avaluació ordinària: Aquells/es estudiants que desitgin superar l'assignatura amb la realització d'un únic examen final podran fer-ho. Aquest examen constarà d'una part teòrica i d'una part pràctica. La part teòrica constarà de 10 preguntes i valdrà 8 punts, la part pràctica valdrà 2 punts. Per tal de poder sumar ambdues notes cal obtenir una puntuació mínima de 4 a la part teòrica.